

*Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Szent István Általános Iskola*

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

INNOVÁCIÓ: Vásárhelyi mozaik (Művészetek)

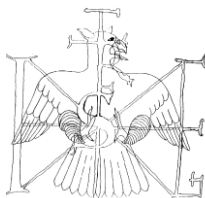
Készítette:

Tóth Mária

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú

Város közoktatási intézményeiben”

TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat

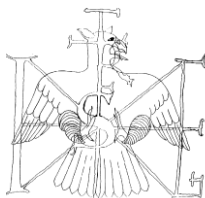

VÁSÁRHELYI MOZAIK **(Művészetek)**

Tartalom

- 1. Ki a Tisza vizét issza**
- 2. Az iskolában hatvanan vagyunk**
- 3. Kicsi legény, nagy tarisznya**
- 4. Vásárhelyi híres promenádon**
- 5. Én elmentem a vásárba**

Készítette: Tóth Mária

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

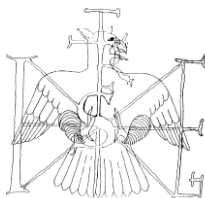
Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Modulvázlat

Ki a Tisza vizét issza, vágyik annak szíve vissza...

/ A Tisza és világa a magyar nép nyelvében /

Modulvázlat

Ajánlott korosztály: 7. osztály

Ajánlott időkeret : 2x35 perc

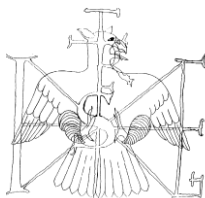
A foglalkozás célja: A Tiszával kapcsolatos közmondások, találós kérdések, népmese megismerése

A foglalkozás tartalma: közmondásokkal, találós kérdésekkel, népmesékkal, népdalokkal kapcsolatos feladatok megoldása

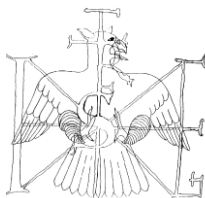
Előzetes ismeretek: a magyar nyelv és irodalom órákon tanult népköltészeti ismeretek

A kompetenciafejlesztés fókuszai: szövegértés, kreativitás, olvasástechnika, logikus gondolkodás

Tevékenységek - időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek		Eszközök / mellékletek	
		diák	tanár	diák	tanár
I. RÁHANGOLÓDÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
Közös éneklés: Által mennék én a Tiszán című népdal 3 perc	m	frontális	motiváció	Dalszöveg a mellékletben	Dalszöveg

Milyen népköltészeti alkotásokat ismertek? Mik a jellemzőik? 3 perc A mai foglalkozáson a Tiszával kapcsolatos, kevésbé ismert népköltészeti alkotásokkal fogunk megismerkedni. Csoportmunkában dolgozunk forgószínpadszerűen. 4 helyszínen találtok feladatokat. /csoportforgó/ 4 csoport alakítása /véletlenszerű/ Válasszatok	Tanult ismeretek előhívása, megerősítése Rendszerezés, Emlékezet Felelősség, tolerancia, bizalom	Egyéni frontális	Frontális Instrukciók megadása A foglalkozás menetének ismertetése A csoportalakítás irányítása		
---	---	---	--	--	--

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

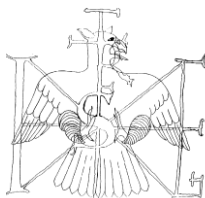
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

csoportnevet, feladatmestert, időfelelőst, íródeákat! Keressétek meg a feladatokat tartalmazó „ladikokat”! 4 perc		A csoport tagjainak megkeresése Egyéni csoportalakítás	Instrukció		
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
<u>1. ladik feladatai</u> Ki a Tisza vizét issza... -közmondások párosítása a jelentésükkel 10 perc	Nyelvi kreativitás Logikus gondolkodás Rendszerezés	Csoportmunka	A csoportok munkájának folyamatos ellenőrzése	Melléklet: 1. ladik Íróeszközök, rajzlapok	Feladatlapok
<u>2. ladik feladatai</u> Mi az? - találós kérdések megfejtése, illusztrálása 10 perc	Következtetés, kreativitás	Csoportmunka		Melléklet: 2. ladik Íróeszközök	

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

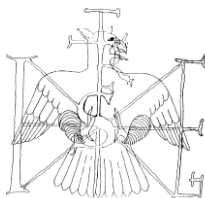
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

<u>3. ladik feladatai</u> Meseladik -a tréfás mese elolvasása, a feladat megoldása 10 perc	Olvasástechnika, válogató olvasás, írás készség	Egyéni, majd csoport		Melléklet: 3. ladik Íróeszközök	
<u>4. ladik feladatai</u> Forogjon az észkerék! -keresztrejtvény, nyelvtörő 10 perc	Szókincs bővítés, emlékezet	csoportmunka		Melléklet: 4. ladik íróeszközök	
III.AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS					
Feladatlap kitöltése a „ladikokon” tanultakból 6 perc	Önértékelés, önismeret	egyéni			feladatlap
IV.ÖSSZEGZÉS					

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

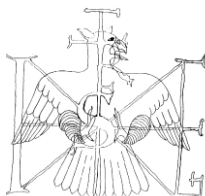
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Kilépő a „ladikból” /kilépőkártya kitöltése – vélemények/ 4 perc		Egyéni			Kilépőkártya íróeszközök
V. ÉRTÉKELÉS					
A munka tanári értékelése 2 perc			Tanári véleménynyilvánítás, értékelés		
Közös játék Ki vagyok én? 8 perc	Figyelem, bizalom, szintézis	Az egész tanulócsoport			

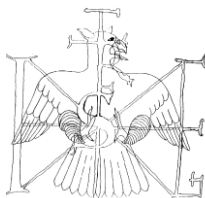
1. ladik

Párosítsátok a közmondásokat a jelentésükkel!

Akkor még a Tisza vize is másfelé folyt	nagyon régen lehetett az
Elfognák a Tisza vizét	nagyon sokan vannak
Hidd el, bolond, ég a Tisza, szalmával locsolják	badar beszéd ez, nem hiszem én ezt
Zavaros, mint a Tisza	nagyon zavaros
Tiszába hord vizet	hiába való, felesleges munkát végez
Sok víz lefolyik addig a Tiszán	soká lesz az még
Elvezettük a Tiszára, mégis szomjan jött vissza	megmutattuk neki, hogyan boldogulhat, mégsem ragadta meg az alkalmat

Ő se gyűjtaná meg a Tiszát	nagyon gyámoltalan
Tiszát lehetne vele rekeszteni	nagyon sok van belőle
Az az igaz, ami való, túl a Tiszán van Badaló	ami igaz, az igaz
Ha egy ökör nekiveti magát a Tiszának, a többi is utána úszik	ha egy ember rá lehet venni valamire, a többi már magától is követi a példát
Ki a Tisza vizét issza, vágyik annak szíve vissza	a Tisza vidékére való ember mindenünnen visszavágyik szülőföldjére
Lassan foly a Tisza, boldog aki issza	boldog ember az, aki a Tisza vidékén él
A Tiszának nincs gerendája	könnyen bele lehet fulladni a Tiszába

Felhasznált irodalom: O. Nagy Gábor: Magyar szólások és közmondások /Gondolat 1985/

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

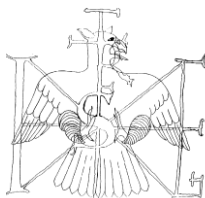

Kiegészítés

Egészséges, mint a hal	makkegészséges
Elfehéredik, mint a vakart hal	egészen elsápad
Fürge, mint a hal	nagyon eleven, mozgékony
Hallgat, mint a hal	egy szava sincs, csak hallgat
Körmös hal legyen a szerencséje	Ne legyen szerencséje
Tiszta, mint a vakart hal	feltűnően tiszta, látszik rajta, hogy kinyalta magát
Úgy alszik, mint a hal a vízben	nagyon ébren alszik
Él, mint hal a szatyorban	nagyon nyomorúságosan él, alig tengődik
Él, mint hal a vízben	remekül érzi magát, vígan, gondtalanul él

Néz, mint a sült hal	értetlenül, bambán néz
Úgy úszik, mint a hal	remekül úszik
Bűzhödt halnál is alábbvaló	teljesen hasznavehetetlen, hitvány
A halat úszni tanítja	olyasmire tanít valakit, amit az tanítás nélkül is remekül tud
Egye meg a sült halat	annak mondják, aki kisebb illetlenséget követett el
Nagy halat fog	könnyűszerrel jelentős eredményt ér el
Süsd meg a halat	ezt ugyan jól elintézted
A hal úszni szeret	ha halat evett az ember, utána bort kell innia
Akkor szokja meg a hal a horgot, mikor elnyeli	azt ami rossz, meg sem szabad próbálni, mert könnyen megszokhatja, könnyen rabjává válhat az ember

2. ladik

Találós kérdések

Fenn is van, lenn is van,
kinn is van, benn is van,
néma is, zenél is,
lágy is és kemény is,
fehér is, szürke is,
lomha is, fürge is.

Hegyek között született,
etették a felhők.
Vízen élt csak, egyebet
sosem evett – s megnőtt.
Nyáron puha, mint a szél,
s házat visz a hátán.
Kővé lesz, ha jön a tél,
s téged se bír el tán.
Betakar, ha meleged van,
s már nem izzadsz, csuda jó,
ha kijössz, a fogad koccan.
Mond meg mi ez?

Erdőn terem, vízben jár,
embert hord a padlóján.
Mi az?

Ágaskodik, feltornyosul,
alázuhan, majd elsimul.
Ha nem leszel úrrá rajta,
a képedet arcul csapja.

Pénze van, de nem tudja,
se nem ad, se nem vesz,
meg sem gazdagodik.
Mi az?

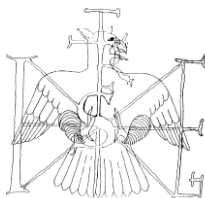
Lyik-lyuk, csupa lyuk,
csimi-csomó, csupa csomó.

Vízben csobog, parton hallgat.

Aki a nevemet kimondja, azonnal megsemmisít engem.

Éjjel-nappal ágyát ássa,
messze hallik mormogása.
Fecseg-locsog, nem nyugszik;
éjszaka sem aluszik.

Az ellenség házamba jöve,
a házam kiszökik az ellenség ablakán,
s én az ellenség markában maradék.

2. ladik Megfejtés

Fenn is van, lenn is van,
kinn is van, benn is van,
néma is, zenél is,
lágy is és kemény is,
fehér is, szürke is,
lomha is, fürge is.

(víz)

Hegyek között született,
etették a felhők.
Vízen élt csak, egyebet
sosem evett – s megnőtt.
Nyáron puha, mint a szél,
s házat visz a hátán.
Kővé lesz, ha jön a tél,
s téged se bír el tán.
Betakar, ha meleged van,
s már nem izzadsz, csuda jó,
ha kijössz, a fogad koccan.
Mond meg mi ez?

(folyó)

Erdőn terem, vízben jár,
embert hord a padlóján.
Mi az?

(hajó)

Ágaskodik, feltornyosul,
alázuhan, majd elsimul.
Ha nem leszel úrrá rajta,

a képedet arcul csapja.

(hullám)

Pénze van, de nem tudja,
se nem ad, se nem vesz,
meg sem gazdagodik.
Mi az?

(hal)

Lyik-lyuk, csupa lyuk,
csimi-csomó, csupa csomó.

(halászháló)

Vízben csobog, parton hallgat.

(csónak)

Aki a nevemet kimondja, azonnal megsemmisít engem.

(csend)

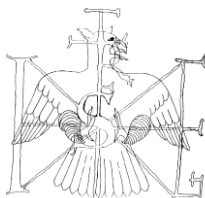
Éjjel-nappal ágyát ássa,
messze hallik mormogása.
Fecseg-locsog, nem nyugszik;
éjszaka sem aluszik.

(folyó)

Az ellenség házamba jöve,
a házam kiszökik az ellenség ablakán,
s én az ellenség markában maradék.

(halász, víz, háló, hal)

Felhasznált irodalom:

Varga Ferencné: 1111 találós kérdés

3. ladik Meseladik

Tréfás mese

Hiszitek, nem hiszitek – kimentem egyszer egy nagy-nagy erdőbe, amelyikben egyetlen fa se volt.

Ennek a nagy-nagy kerek erdőnek a legkisebb sarkocskájában három szalmaszálból akkora tüzet raktam, hogy egyszeribe nappali világosság támadt.

Igen ám, csak én aludni szerettem volna – s ki fia tud világosan aludni?

Fogtam magam, elballagtam a kiszáradt patakhöz, a lyukas kalapomat csurig megmerítettem, és a hordónyi sok vizet a tűzre zuhintottam.

Na, elaludt a tűz. S akkor én is lefeküdtem.

De ki fia tudna párna nélkül aludni? Én bizony nem tudtam. Azt mondtam hát a Fakó lovamnak, hogy: „Cic! Cic! Ide gyere!” S az oda is jött menten, én meg a fejem alá raktam párnának. A Fakót. A nyeret meg kipányváltam.

És horkoltam, horkoltam reggelig, pedig le se hunytam a szemem.

Hát amint reggel felébredek: uccu, Fakó, hol a nyereg?! Talán megették az egerek? Nem találom egyiket se. Belenézek a jobb zsebembe: semmi. Belenézek a bal zsebembe: semmi.

Végre aztán belenéztem a lyukas kalapomba – s mit látok!

Ott aludt a Fakó nyergestül-mindenestül, még a patkója is ezüst volt. Örömben akkorát rikkantottam, hogy még a saját hangomat se hallottam meg.

De meghallotta egy kicsi madár – azt hiszem, mókus volt –, és ijedtében úgy elkezdett futni, hogy mindjárt feldöntötte a legelső csipkebokrot.

Hej, ez volt ám csak mulatság!

Úgy hullott a csipkebokorról a dió, hogy majd agyonvert a mogyoró.

Akkor odajött egy vén banya, és rám kiabált:

– Mit csinálsz, te istenadta Pistája? Mit ásd azt a répát, retket, csicsókát? Hiszen nem neked ültettem az ugorkát!

És rettenetes mérgiben felkapott egy tököt, hozzám vágott egy dinnyét, majd eltörte a lábam, pedig a fejem találta.

Ezt már aztán én is megszoktam. Hátamra kaptam a Fakót, felpattantam a nyeregre, és meg se álltam a Tiszáig.

Ott mindjárt találtam egy embert, aki nagy, teli iszákból sorba eregette vissza a vízbe a halat.

Kértem tőle: mit csinál? Azt mondja, halászik, lakodalom készül náluk, nincsen mit egyenek, hát majd esznek halat.

Ez éppen kapóra jött nekem, úgys nagyon éhes voltam – meghívattam magam a lakodalomba.

Mikor már egy hal se volt az iszákbán, mondom az embernek:

– Most már eleget halászott, főzhetjük a paprikást!

– Igen ám – mondja ő –, de előbb át kell mennünk a Tiszán.

Jaj, jaj, de hogyan, mikor egyőnk se tud úszni!

Ezt is kiokoskodtam: volt a zsebemben egy dió, azt kétfelé vettem. Egyik volt a hajó, a másik az evező. Úgy áteveztünk a Tiszán, hogy csupa por lett a lábunk. Még a Fakó lovam aranypatkója is sáros lett a térdig érő hótól.

Aztán szerencsésen megérkeztünk. A Tisza partján volt egy ház, ott süttették-főzték a hurkát, ott ülték a lakodalmat. A menyasszonyt Jancsinak hívták, a vőlegényt Juliskának. Három napig állt a bál, és olyan temérdek töltött káposztát ettünk, hogy még most is csikarja a hasamat a tökmag!

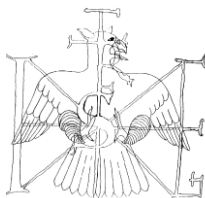
Végezetül felszántottuk a Tiszát, vetettünk bele lúdfüvet, nyúlfüvet, fenkövet, s mire megjött a tél, termett is az három kéve bidres-bodros, cikkes-cakkos, salamánkos pogácsát!

Így volt, nem másképp!

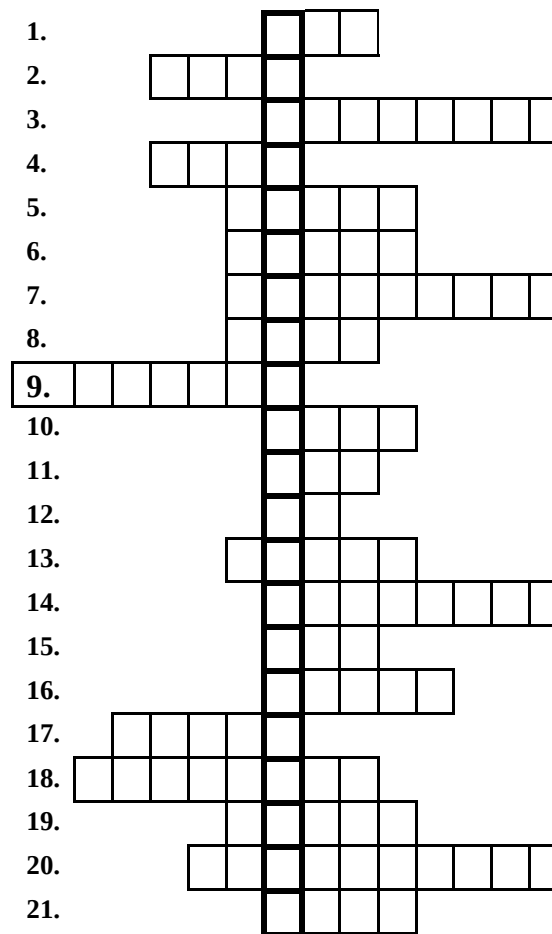
Soroljátok fel a mesében megjelenő növényeket és állatokat!

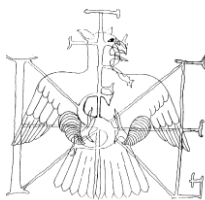
[illegible]

3. ladik Közmondás a közmondásban

1. Hosszú haj, rövid...
2. A bors ilyen.
3. Innen esett le a nagy kő.
4. Sok lúd ezt teszi a disznóval.
5. Ha nem szól a szám, nem fáj a...
6. Ilyen húsnak híg a leve.
7. Ez fél egészség.
8. Dobbal lehet verebet fogni?
9. Eddig nyújtózkodhatom.
10. Amelyik kutya ezt csinálja, nem harap.
11. Több szem többet...
12. Ilyen bornak nem kell cégér.
13. Ki ekkor kel, valamit lel.
14. Ebből nem lesz szalonna.
15. Ennyi dudás nem fér el egy csárdában.
16. Nem mind az, ami fénylik.
17. Ebből is megárt a sok.
18. Ki-ki a maga háza előtt tegye ezt.
19. Nem látja ettől az erdőt.
20. A madarat tolláról, az embert...
21. Lassan tedd, mert tovább érsz.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

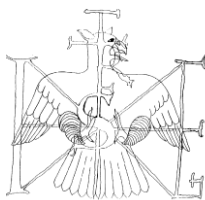

Által mennék én a Tiszán
ladikon, ladikon, de ladikon.
Ott lakik a, ott lakik a galambom,
ott lakik a galambom.

Ott lakik a városban,
a harmadik utcában,
piros rózsza, kék nefelejcs, ibolya
nyílik az ablakában.

Által mennék én a Tiszán
nem merek, nem merek, de nem merek.
Attól félek, hogy a Tiszába esek,
hogy a Tiszába esek.

Lovam hátán seje-haj,
félre fordult a nyereg,
a Tiszának hajjai közt elveszek,
a babámé nem lesznek.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

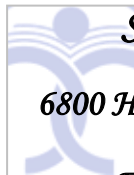
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

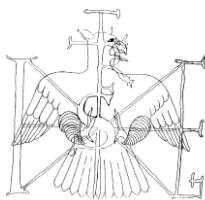
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

MODULVÁZLAT

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Szent István Általános Iskola
Adószám: 15359214-1-06
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.
Tel/Fax: 62/245-066
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

„Az iskolában hatvanan vagyunk”

/Ízelítő a régi iskolai életből/

Ajánlott korosztály: 7. osztály

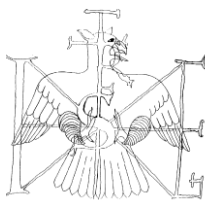
Ajánlott időkeret: 2x55 perc

A foglalkozás célja: betekintés a régi iskolák életébe és a vásárhelyi diákok mindennapjaiba

A foglalkozás tartalma: az iskolai élet

Előzetes ismeretek: riportkészítés, a kérdezés kultúrája, jegyzetelés, szövegértelmezés, számítástechnikai ismeretek, szótárhasználat, technikai ismeretek

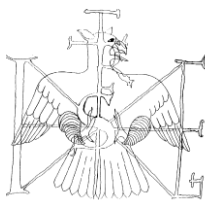
A kompetenciafejlesztés fókuszai: kommunikáció, anyanyelvi, honismereti tudás bővítése

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Szent István Általános Iskola
Adószám: 15359214-1-06
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.
Tel/Fax: 62/245-066
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Tevékenységek - időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek		Eszközök / mellékletek	
		diák	tanár	diák	tanár
VI. RÁHANGOLÓDÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
Kosztolányi Dezső: Az iskolában hatvanan vagyunk című vers felolvasása 2 perc Ezen a foglalkozáson bepillantunk a régi iskolák életébe, az akkori diákok munkájába. Csoportmunkában fogunk dolgozni, alkossatok 4 csoportot! Csoportalakítás /szétdarabolt fényképek összeillesztése/ 5 perc	Figyelem, memória Szociális, együttműködés, koncentráció	Frontális csoportos	Tanári felolvasás A téma megjelölése, tanári közlés A csoportalakítás irányítása	Fényképek borítékokban	Vers a mellékletben

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

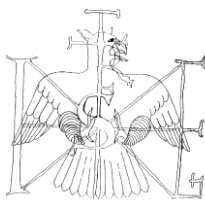
Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

VII. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
<u>1. iskola feladatai</u> Beszélgetés, riport készítése Szabó Lajos bácsival, aki Mártélyon volt tanyasi kisdíák. 20 perc	Szókincsbővítés, kommunikáció, helyes nyelvhasználat, beszédtechnika	Egyéni, csoportos	A csoportok munkájának figyelemmel kísérése, segítése	Füzet, íróeszköz	
<u>2. iskola feladatai</u> - régi iskolai fényképekhez kapcsolódó feladatok, értesítők elemzése 20 perc	Analízis, szintézis, matematikai, nyelvi logika Szövegértés	Csoportos		Melléklet: 2. iskola íróeszköz	
<u>3. iskola feladatai</u> - Sulihistória /böngészés az Interneten/ http://kerikata.hu/hangtar/sulihist/sulihist00.htm	Lényegkiemelés, hallás utáni megértés, koncentráció, írás	Csoporton belül egyéni		laptop, Internet füzet, íróeszköz	

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

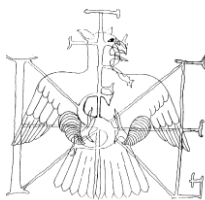
Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

fájl meghallgatása, jegyzetelés, információgyűjtés 20 perc <u>4. iskola feladatai</u> -régi, ma már kevésbé használt, az iskolával kapcsolatos szavak kikeresése az MÉK-ból - penna készítése 20 perc	Szókincsbővítés, szótárhasználat, Olvasás Kézügyesség fejlesztése, figyelem	Egyéni, páros		Kéziszótár, íróeszköz Lúdtoll, kés, az elkészítéshez útmutató Melléklet: Penna készítése	
VIII. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS					
A csoportok feladatmesterei	Szintézis, kommunikáció,	egyéni			

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

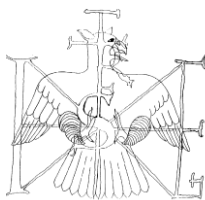
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

összefoglalják 1-1 „iskolában” tanultakat. 8 perc	véleményalkotás				
IX. ÖSSZEGZÉS					
Feladatlap kitöltése 4 perc	memória	csoportos			
X. ÉRTÉKELÉS					
Tanári értékelés 1 perc					

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

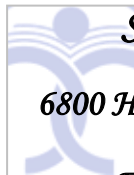
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

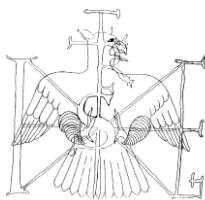
MELLÉKLETEK

Kosztolányi Dezső: Az iskolában hatvanan vagyunk

Az iskolában hatvanan vagyunk.

Szilaj legénykék. Picik és nagyok,
s e hatvan ember furcsa zavarában
a sok között most én is egy vagyok.
Ez más, mint otthon. Festékszag, padok,
a fekete táblácska és a kréta,
a szivacs hideg, vizes illata,
az udvaron a szilfa vén árnyéka,
s a kapunál - az arcom nézi tán? -
egy idegen és merev tulipán.

Ez más, mint otthon. Bús komédia,
lélekzet-visszafojtva, félve nézem,
hatvan picike fej egyszerre int,
s egyszerre pislant százhusz kis verébszem.
Hatvan picike, fürge szív dobog,
hatvan kis ember, mennyi sok gyerek.
Amerre nézek, mint egy rengeteg,
kezek, kezek és újra csak kezek.
Mint kócbabácskák a török bazárba,
egy hús terembe csöndesen bezárva,
az orruk, a fülük, mint az enyém,
s a feje is olyan mindenkinek.
Mivégre ez a sok fej, kéz, fül, orr,
sokszor csodálva kérdezem: minek?

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

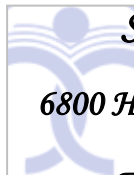
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

2. iskola feladatai

Válaszolatok a kérdésekre!

1. Melyik városban és melyik iskolában tanultak ezek a gyerekek?

2. Hányadik osztályosok voltak?

3. Melyik évben készült a fénykép?

4. Hány fiú és hány lány tanult az osztályban?

Nevezetek el 12 tanulót!

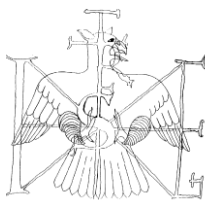
A vezetékevek fejezzenek ki

- vagy testi, lelki tulajdonságot

- vagy mesterséget
- vagy vagyoni, társadalmi helyzetet
- vagy földrajzi származást!

Például: Nagy, Szabó, Szegedi

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Szent István Általános Iskola
Adószám: 15359214-1-06
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.
Tel/Fax: 62/245-066
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Használjátok az alábbi utóneveket!

Mária, Rozália, János, László, Erzsébet, Juszta, Bálint, Péter, Lídia,
Etelka, Sándor, Imre

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

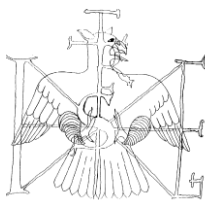
8.

9.

10.

11.

12.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

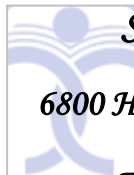
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Milyen tantárgyak és érdemjegyek voltak régen?

— 8 —

Anyakönyvi napló folyószáma: 9

Évközi értesítő
a népiskola II. osztályáról.

1939. / . 40. isk. évben. Karácsonykor: Húsvéthor:
Magaviselete:
Szorgalma:
Előmenetele:
Mulasztott: félnapot. félnapot.
Nem igazolt: félnapot. félnapot.

Jegyzet:
tanító.
Láttá:
szülő.

tanuló
az 19. / iskolai év végén
osztályzatot érdemelt.
Javítóvizsgát tehet. Osztályismétlésre utasítjuk.
Kelt: 19. évi. hó. n.
igazgató. tanító.
(iskolaigazgató elnök.) P. H.

Anyakönyvi napló folyószáma:
19. / isk. évben. Karácsonykor: Húsvéthor:
Magaviselete:
Szorgalma:
Előmenetele:
Mulasztott: félnapot. félnapot.
Nem igazolt: félnapot. félnapot.

Jegyzet:
tanító.
Láttá:
szülő.

— 9 —

Anyakönyvi napló folyószáma: 9

Értesítő.
a
népiskola II. osztályának tanulója az 1939. / . 40.
iskolai év végén a következő osztályzatot érdemelte:

Magaviselete:
Szorgalma:

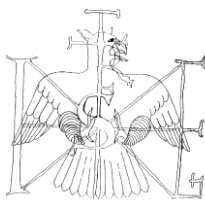
Hit- és erkölcstan
Beszéd- és értelemgyakorlat
Olvásás és olvasmánytárgyalás
Írás
Fogalmazás
Helyesírás, nyelvi magyarázat
Számolás és mérés
Rajzolás
Éneklés
Kézimunka
Testgyakorlás
Egész évben mulasztott: félnapot;
nem igazolt: félnapot.

Magyar nyelv
{
Beszéd- és értelemgyakorlat
Olvásás és olvasmánytárgyalás
Írás
Fogalmazás
Helyesírás, nyelvi magyarázat
Számolás és mérés
Rajzolás
Éneklés
Kézimunka
Testgyakorlás

Kelt:
igazgató.
(iskolaigazgató elnök.)
tanító.

„Kompetencia alapú oktatás, egyen

it”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

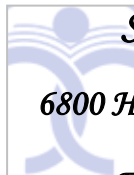
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

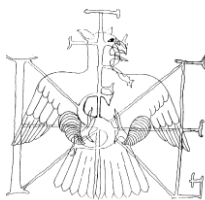
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Penna készítése

Forrás:

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Szent István Általános Iskola
Adószám: 15359214-1-06
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.
Tel/Fax: 62/245-066
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Szerző: Harder (<http://blog.harder.hu>)

4. iskola

**KERESSÉTEK MEG A MAGYAR ÉRTELMEZŐ
KÉZISZÓTÁRBAN AZ ALÁBBI, MA MÁR KEVÉSBÉ ISMERT,
AZ ISKOLÁVAL KAPCSOLATOS SZAVAKAT! ÍRJÁTOK LE A
JELENTÉSÜKET! (Majd készítsetek rajzokat a tárgyakhoz!)**

plajbász

penna

kalamáris

palatábla

szekunda

palavessző

nebuló

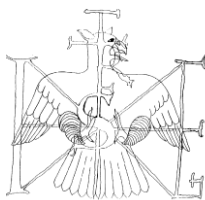
katedra

szolgadiák

nádpálca

pedellus

iskolaszolga

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

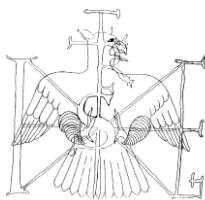
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

MODULVÁZLAT

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Szent István Általános Iskola
Adószám: 15359214-1-06
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.
Tel/Fax: 62/245-066
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

„Kicsi legény, nagy tarisznya”

/Régi tanórák megelevenítése/

Ajánlott korosztály: 7. osztály

Ajánlott időkeret: 2x50 perc

A foglalkozás célja: ismerkedés a régi iskolai órákkal

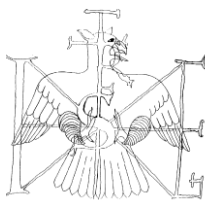
A foglalkozás tartalma: Írás, kézimunka, ének és olvasás órák megelevenítése

Előzetes ismeretek: a különböző tanítási órákon tanultak a témában/ magyaróra, ének, történelem, technika/

A kompetenciafejlesztés fókuszai: kommunikáció, szövegértés, írás, olvasás, drámajáték

Tevékenységek - időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek		Eszközök / mellékletek	
		diák	tanár	diák	tanár
XI. RÁHANGOLÓDÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
Versolvasás Kányádi Sándor: Kicsi legény, nagy tarisznya 2 perc Ezen a foglalkozáson megelevenítünk régi tanórákat. Így tanultak a vásárhelyi kisdiákok a tanyasi és a városi iskolákban is. Csoportmunkában fogunk dolgozni, de a tanítókat közületek kerülnek	Szövegértés, figyelem Figyelem, önfegyelem Önértékelés	Frontális	Tanári bemutató olvasás Az foglalkozás menetének ismertetése		Vers a mellékletben

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

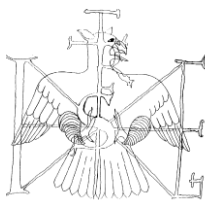
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

ki. Ma „palatáblákat gyűjthettek”. A 4 fős csoportok megalakulása tetszés szerint. Sorszám húzása /az órák látogatásának sorrendjének meghatározása/. A kihúzott „tanóra” helyszínének elfoglalása, ezzel egy időben az önként vállalkozó „tanítók” rövid felkészítése. 8 perc	Bizalom, szociális, együttműködés	Csoport egyéni	A csoportalakítás figyelemmel kísérése Instrukciók az órávezetéshez		
XII. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

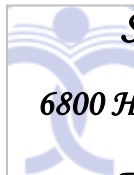
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

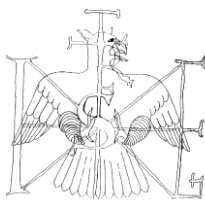
Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

<u>1. tanóra</u> -Írásóra Hogyan tanulták az írást régen az elsősök? 20 perc	Íráskészség, Írástechnika, Figyelem, reproduktív Készség	Dramajáték Egyéni Csoport	A csoportok munkájának folyamatos ellenőrzése, segítségadás	Melléklet: 1.tanóra íróeszközök, feladatlapok	
<u>2. tanóra</u> - Kézimunka óra -szélforgó készítése 20 perc	Fantázia, kreativitás	Egyéni-tanító Csoportos a többi tanuló		Melléklet: 2.tanóra /szükséges anyag a mellékletben/	
<u>3. tanóra</u> - ének népdalok éneklése, egy vásárhelyi népdal megtanulása 20 perc	Ritmusérzék, hallás utáni tanulás	frontális		Melléklet: 3. tanóra	
<u>4. tanóra</u>					

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

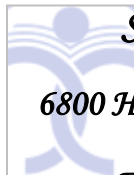
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

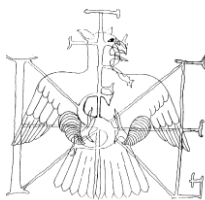
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

-Olvasás					
Móra Ferenc: Hendók mester és Busa deák 20 perc	Olvasástechnika, értő olvasás, beszédtechnika	A „tanító” irányítja a diákok munkáját Egyéni és pár vagy csoportmunka		Melléklet: 4.tanóra	
XIII. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS					
Minden „tanító” beszámol a diákjai munkájáról 4 perc	Önálló véleményalkotás, előadókészség	egyéni			
XIV. ÖSSZEGZÉS					
Tanári összegzés az órákról 2 perc	figyelem	frontális	Tanári összegzés		
XV. ÉRTÉKELES					
	Szóbeli kifejezőkészség, véleménynyilvánítás	egyéni			

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

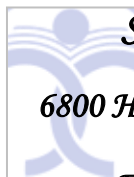
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

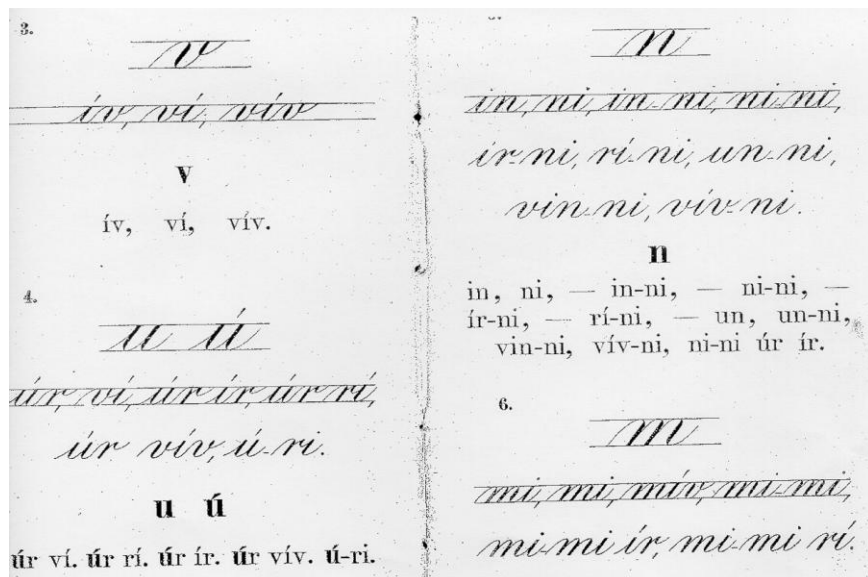

1. tanóra

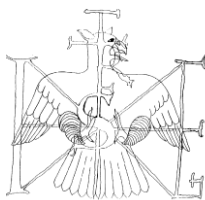
Írás

Újra elsős kisdíjak lesztek, megismerkedtek a regen használt írástanítási módszerekkel. Ilyen volt a zsinórirás is! Gyakoroljátok, utánozzátok a betűk írását!

Handwriting practice lines for cursive writing.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Figyeljétek meg, milyen jelek segítségével jegyezték meg a gyerekek a hangokat!

Játsszátok el az alábbi szavakat!

sok

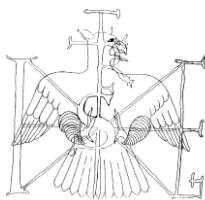
máj

ás

nos

kán

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

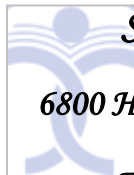
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

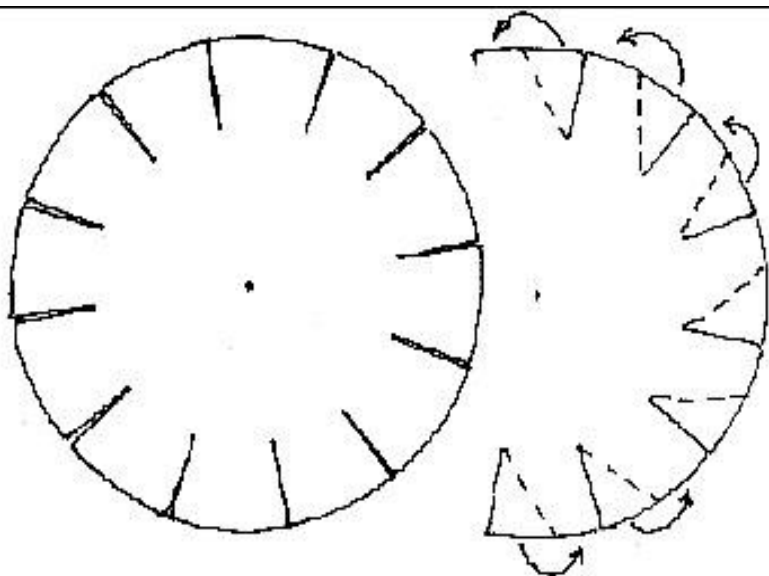
2. tanóra

Kézimunka óra

Készítsetek szélforgót!

Szélforgó

- sablon
- színes kartonok
- parafa dugó
- hurkapálca
- színes fejű gombostű
- lapos gomb vagy gyöngy
- ceruza
- olló
- hegyező

A munka menete

A pontos sablon nagyon fontos, mert ha a sablon esetlegessége és a vágások – szinte óhatatlan – pontatlansága „összeadódik”, bizony előfordulhat, hogy nem forog szépen, zökkenőmentesen a szerkezet.

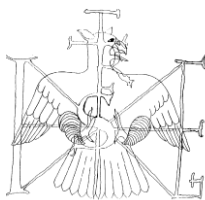
Szélforgónk két vagy több koncentrikus korongból áll. A legnagyobb korong szélét a sablon alapján be kell vágni, egyforma mélységben. Ezután felhajtjuk a bevágásokat, úgy, hogy a felhajtott papír az asztal síkjára merőleges legyen – tehát tulajdonképpen egy propellert hajtogatunk. A korong közepére beragasztjuk a másik, kisebb korongot.

A szélforgó közepét átszúrjuk gombostűvel, mögé egy kisebb gombot vagy egy gyöngyszemet fűzünk. Ennek az a funkciója, hogy távtartóként csökkentse a súrlódást a dugó és a kartonlap között.

A gombostűt beleszúrjuk a parafa dugóba, a dugó aljába pedig csavaró mozdulatokkal a kihégyezett hurkapálcát rögzítjük.

Szükséges anyagok és eszközök:

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Szent István Általános Iskola
Adószám: 15359214-1-06
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.
Tel/Fax: 62/245-066
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

3. tanóra

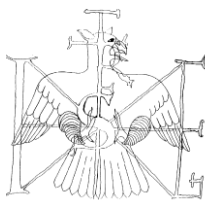
Ének

Tanuljátok meg az alábbi népdaunkat!

Zöld erdőben, zöld mezőben sétálgat egy páva.
Kék a lába, zöld a szárnya, aranyos a tolla.
Hívott engem utitársnak, el is megyek véle,
Vásárhelyen nincsen olyan legény, sejt, aki nekem kéne.

Édesanyám, kedves anyám, menjen az erdőbe,
Keresse meg azt a pávát, kérdezze meg tőle,
Nem látta-e a kedvesem abban az erdőben,
Kiért fáj a, fáj a gyöngye szívem, sejt meg is halok érte.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

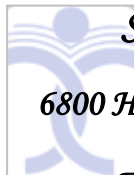
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

4. tanóra

Olvasás

Olvassátok el hangosan az alábbi mesét! Olvassatok egyénileg, párosan és kórusban is!

HENDÓK MESTER ÉS BUSA DEÁK

Hendók mester a Mátyás király legkedvesebb íródeákja volt, Busa deák pedig a Hendók mester leghasznátalanabb szolgája. Hendók mesternek négyszögletes kis feje volt, összeszorult benne a sok tudomány, Busa deáknak nagy buksi feje, abban meg szétszaladt az a kis ész is, ami kerülközött benne. Akkor még más világ volt, mert még akkor nem volt ábécéskönyv. Azért nem volt pedig ábécéskönyv, mert még nem tudtak könyvet nyomtatni, hanem ha valami okos ember írt valami szép könyvet, azt a tudós emberek szépen lekörmölgették ízről ízre, betűről betűre.

Mivel pedig ilyen tudós emberek abban az időben kevesen voltak, igen nagy volt az ő becsületük. Különösen nagy volt pedig Hendók mesteré, aki a kutyabőről készült papirosra olyan szép kerek betűket pingált lúdtollal, hogy majd legurultak onnan. De még tán le is gurultak volna, ha Hendók mester olyan szép tuli-tarka rózsákat, tulipánokat, szarvasokat, madarakat nem pingált volna a papír szélére, amilyeneket erdőn-mezőn sohase látni. S éppen azért nem

kíváncoztak sehova se a gyönyörű betűk, mert ilyen szép társaságot úgyse találtak volna máshol, mint a Hendók mester könyveiben.

Mivel ez a Hendók mester ilyen nagyon tudós férfi volt, Mátyás király nagyon szerette a keze munkáját s arannyal váltotta be a királyi könyvtárba. Megengedte neki, hogy mind a két füle mellett hordhasson egy-egy kihegyezett lúdtollat, mely engedelemre büszke is volt Hendók mester.

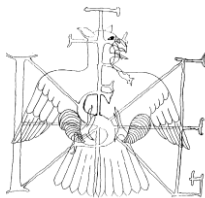
- No, az nem nagy sor - pittyesztette el a száját Busa deák -, nekem két lúdtoll helyett egész kócsagszárnyam van. Csakhogy nem a fülem mellett hordom, hanem a süvegemen.

- Bizony, Busa deák, látszik, hogy nem jártál ott, ahol a tudományt osztogatják - pirongatta Hendók mester.

Busa deák erre nagyot rántott erős, izmos vállán.

- De bizony nem is kívánczok én arra a tájékra! Úgy vélem, nagyon zörgős marad annak a csontja, aki tudományt abrakol.

Szó, ami szó, nagyon cingár kis ember volt Hendók mester, s csakugyan zörögtek a csontjai, mikor rákiáltott a deákra:

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Szent István Általános Iskola
Adószám: 15359214-1-06
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.
Tel/Fax: 62/245-066
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

- Azért adott pedig a király a kezem alá, hogy írástudót neveljek belőled! Vagy jobban szeretnél olyan csetlő-botló katona lenni, mint az apád volt?

Busa deáknak az apja Mátyás király katonája volt. Szabács ostrománál találta szíven egy török nyíl, éppen a király mellett. S ott fogadta meg a király, hogy embert neveltet hű katonája árvájából.

A király állta is a fogadást, hanem az csak nem akart ember lenni. Vidám, pajkos fiúvá serdült, de mindig csak a játékon járt az esze. Nagy, barna szeme csak olyankor homályosodott el, ha az apját emlegették.

Hendók mester nagyon kapott az ilyen ritka perceken. Odaszólt a papirosai közül a deáknak:

- Add errébb a piros festékes békateknőt!

Busa deák erre odanyújtotta azt a békateknőt, amelyikben a kék festék állt. Nem volt öneki se esze, se kedve ehhez a pepecseléshez. S bizony, ilyenkor megesett, hogy Hendók mester haragjában nem a papirost festette ki az ecsettel tili-tarkára, hanem Busa deák képét.

- Sose lesz belőled két lúdtollas tudós, nagy mihaszna!

Bizony kevés reménység volt ahhoz. Sehogy se tudott Busa deák a lúdtollal bánni. Igaz, hogy nem is igen törte magát érte. Ha csak szerit

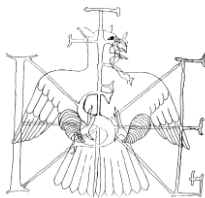
ejthette, kifeküdt a ház végébe a nagy eperfák alá, s azzal mulatta magát, hogy mindenféle diribdarab fából éppen olyan virágokat, madarakat, szarvasokat faragott, mint amilyeneket odabent Hendók mester pingált. Össze is faragcsált mindent, ami keze ügyébe esett.

- Nincs is neked egyébre eszed! - csúfolódott vele Hendók mester. - Megeszem a fejemet, ha az ecsetnek is olyan mestere leszel, mint a bicskának.

- No, azzal nem nagyon lakik jól, Hendók mester - nevetett a deák, s leguggolt az asztal alá, amelyiken Hendók mester írt, festett nagy buzgalommal. S addig-addig nézte a mester nyolclábú szarvasait, hogy utoljára ő is a kezébe kapta az ecsetet. Nem is tette le addig, míg tele nem pingálta a mester szép fehér palástját mindenféle tarkabarka ákombákomokkal. Úgy beletemetkezett a jámbor kutyabőrökbe, hogy se látott, se hallott szegény feje. Csak arra riadt föl, mikor Busa deák meglebegtette rajta a palást két szárnyát.

- Jó étvágyat, Hendók mester! Megeheti már kelmed a fejét.

Nincs az a piros festék, amelyiknél Hendók mestert pirosabbra ne festette volna a harag. S lett volna drága dolga a bőrsimító somfa botnak, ha ebben a percben egy nagy orrnak az árnyéka nem vetődik a fehér ablakfüggönyre.

- Jaj, a király! - serdült ki az ajtón Hendók mester, Busa deák pedig a kezébe kaparította a somfa botot, elővette a bicskáját, és becsusszant az asztal alá.

De csusszanhatott volna ő a föld alá is, még tán oda is lehallatszott volna a Mátyás jóízű nevetése, ahogy Hendók mestert meglátta a tulitarka palástban.

- Nini, mester, tán be akarsz állni Mihóknak, hogy ilyen cifra gúnyába öltöztél a tiszteletemre?

Mivel pedig Mihók nem egyéb volt, mint a Mátyás király udvari bolondja, Hendók nagyon zavarodottan kapkodta össze magán a csúffá tett palástot.

- Nem ismered te Busa deákot, uram király! Csúffá tenné az még a te királyi palástod is, ha a keze ügyébe kerülne.

- Az ám - mosolygott a király -, régen nem hallottam a hírét a Busa deáknak. Lesz-e belőle ember, Hendók mester?

- Soha biz abból, uram királyom. Úgy áll a kezében a lúdtoll, mint a meszelőnyél. Le nem tud vele írni egy i betűt se.

- De fából kifaragom még a gácsérfarkú betűt is - futott elő az asztal alól a deák, s odatartotta a király elé a botot. Olyan r betű volt annak a végére faragva, hogy Hendók mester se rajzolt különbet.

- Hát mért gácsérfarkú ez, öccse? - kérdezte a király.

- Hát azért, mert a gácsérnak is éppen így áll a farka - magyarázta a deák. - Van még nekem ilyen cifraságom több is.

Azzal odaszaladt a vakablakhoz, s elejbe szórt a királynak egy marék fából faragott betűt. Megvolt ott az egész ábécé, csakhogy Busa deák egynek se tudta a becsületes nevét.

- Ez a kerek képű, ez a háromlábú, ez a kis egyenes, ez a nagy hasú, ez a félnyakú, ez meg a Hendók mester formájú.

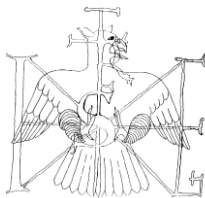
A kerek képű volt az o betű, az m a háromlábú, az i a kis egyenes, a b a nagy hasú, az f a félnyakú, az x meg a Hendók mester formájú.

Különösen ez az utolsó esett zokon Hendók mesternek. Táncolt is mérgében a két lúdtoll le s fel a füle mellett, mintha csak az udvari hegedűs húzta volna neki. Csak akkor pihentek meg, mikor Mátyás odafordult Hendókhöz:

- Mondsza csak, mester: sebes munka-e az az írás?

- Ojjé - mosolygott boldogan a mester -, ha jókedvemben vagyok, tíz betűt is lepingálok egy óra alatt!

Azt mondja erre a király:

- Akkor a Busa deák tudománya többet ér, mint a tied. Mert azzal százszor sebesebben megy az írás.

Azzal fogta a somfa botot, belemártotta a gácsérfarkút a fekete festékbe, s egy szempillantás alatt tíz r betűt lenyomott vele a papirosra. Aztán hol az egyik, hol a másik fabetűt mázolta be saját királyi kezével, s azt nyomogatta oda velük egy aranyszélű kutyabőrre.

BUSA DEÁK UDVARI KÖNYVNYOMTATÓ MESTER

- Hogy lehessen ez - csóválta Hendók a fejét -, hiszen olvasni se tud a málé?

- Majd megtanul - nézett rá a király a Busa deákra.

Kányádi Sándor: Kicsi legény, nagy tarisznya

Horgasinamat verdeső
tarisznyában palavessző,
palavessző s palatábla...
Így indultam valamikor,
legelőször iskolába.

Le az utcán büszkén, bátran
lépdeltem a tarisznyámmal.

- Hova viszed, ugyan biza,
azt a legényt te tarisznya? -
Tréfálkoztak a felnőttek,
akik velem szembe jöttek.

Máskor pedig ilyenformán
mosolyogták a tarisznyám:
- Éhes lehet a tudásra
az, akinek ilyen hosszú,
ilyen nagy a tarisznyája.

De úgy ám, hogy a deák lesütötte a fejét, mert nem bírta ki azt a parancsoló tekintetet.

S nem telt bele egy hét, úgy olvasott a deák, mint a parancsolat. Ő lett az első könyvnyomdász Magyarországon.

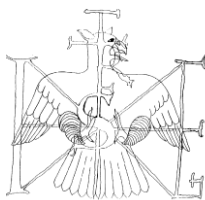
- Nem sokat ér az a sebes mesterség - vélte Hendók mester, aki most már csak a maga gyönyörűségére pingálta az ecsettel a szép gömbölyű betűket. Hanem azért halála napjáig azt vallotta, hogy igazában ő találta ki a könyvnyomtatást. Mert ha ő nem festegetett volna, Busa deák sohasem faragott volna fából betűt.

Mátyás király nem szólt semmit, hanem azért én mégiscsak azt hiszem, hogy az ő esze találta ki igazán a könyvnyomtatást.

De csak mentem, még büszkébben,
míg az iskoláig értem.
Az iskola kapujában
gyökeret vert a két lábam.

S álltam, míg csak bátorító
szóval nem jött a tanító.
Rám mosolygott: - Ej, kis legény,
gyere fiam, bátran, ne félj!

Kézen fogott, bevezetett.
Emlékszem, be melegem lett.
Évek teltek, múltak, de még
most is érzem olykor-olykor
jó tanítóm meleg kezét.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

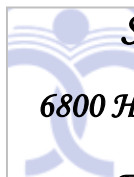
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

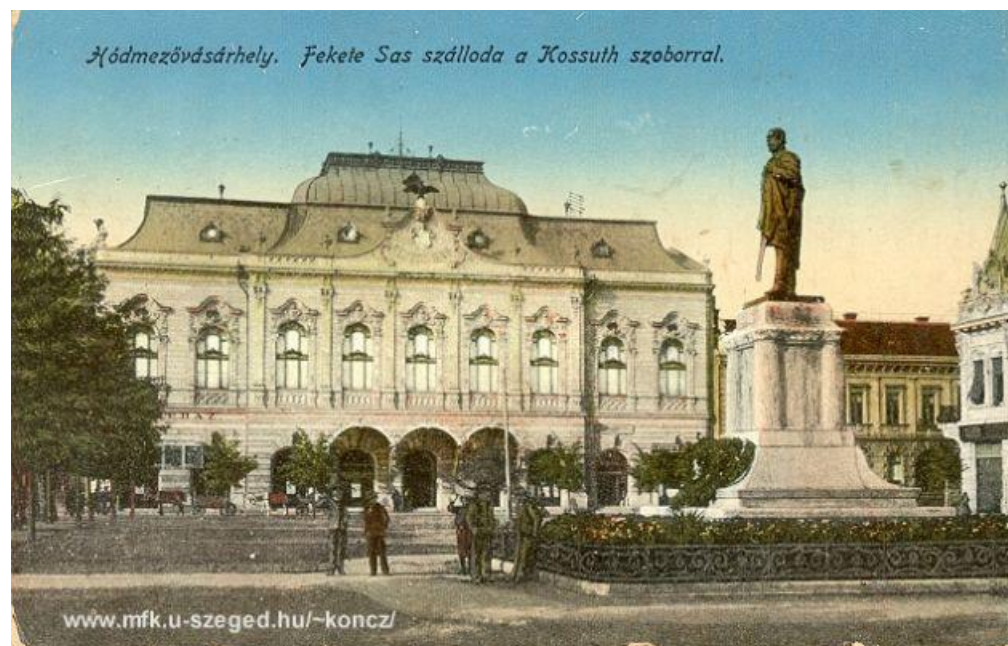
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

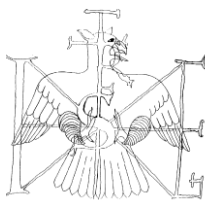
Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

MODULVÁZLAT

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Szent István Általános Iskola
Adószám: 15359214-1-06
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.
Tel/Fax: 62/245-066
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

„Vásárhelyi híres promenádon”

/Hódmezővásárhely 100 évvel ezelőtti képekben és képzeletünkben/

Ajánlott korosztály: 7. osztály

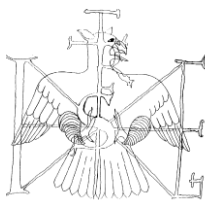
Ajánlott időkeret: 2x55 perc

A foglalkozás célja: ismerkedés a régi Hódmezővásárhellyel, építészetével, képzőművészetével

A foglalkozás tartalma: képzeletbeli séta a 100 évvel ezelőtti városban

Előzetes ismeretek: szövegalkotási ismeretek, művészeti ismeretek, drámajátszás alapjai, honismereti tudás, élmények, tapasztalatok

A kompetenciafejlesztés fókuszai: szövegalkotás, kommunikáció, kreativitás, logikus gondolkodás, tudatos és helyes nyelvhasználat, szerepjátszás

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

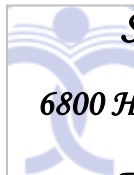
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

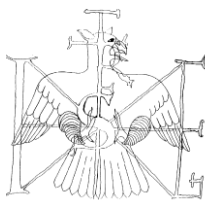
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek		Eszközök / mellékletek	
		diák	tanár	diák	tanár
XVI. RÁHANGOLÓDÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
Juhász Gyula: Vásárhelyi sétatéren című versének bemutatása 2 perc A foglalkozásunk témája városunk a 20. század elején . Fényképek, képeslapok alapján fogjuk megismerni, majd képzeletbeli sétát teszünk a városban. Feladatokat az lesz, hogy elevenítsétek	Koncentráció szövegértés Figyelemfejlesztés	Frontális Frontális	Bemutató olvasás Témamegjelölés Feladatmeghatározás		Vers a mellékletben Képeslapok borítékokban

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

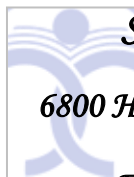
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

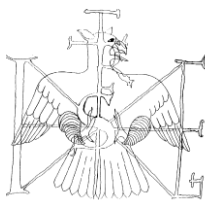
Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

meg a város akkori lakóit. Csoportokban fogtok dolgozni, majd közösen meghallgatjuk a produkciókat. /csoportforgó/ Alkossatok csapatokat! Minden csoport első feladata az lesz, hogy a borítékban levő képet illessze össze. Ez adja meg a feldolgozandó témát! 8 perc	Rendszerezés, logikus gondolkodás	Csoportos	csoportalakítás		
XVII. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
<u>1. helyszín feladatai</u> - Kossuth tér					

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

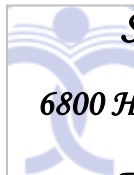
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

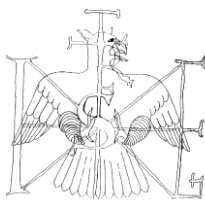
Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

-szövegalkotás a Fekete Sas átadásáról /szónoklat, ünnepi beszéd/, illusztráció 15 perc <u>2. helyszín feladatai</u> -Andrássy utca beszélgetés alkotása az akkori fiatalok életéről 15 perc <u>3. helyszín feladatai</u> - János tér -párbeszéd / a városnak kutató adományozó házaspár beszélgetése/ 15 perc	Szövegalkotás, fogalmazás, figyelem Fantázia Dramatizálás Tudatos nyelvhasználat, memória, szerepjátás, empátia Tolerancia, illem, Szabályok betartása, írás, memória	Csoportos, Páros, egyéni Páros, csoportos Páros	A csoportok munkájának folyamatos ellenőrzése, segítése, ötletek adása régi ismeretek előhívása	Melléklet: 1. helyszín Melléklet: 2. helyszín Melléklet: 3. helyszín	
---	--	--	--	---	--

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

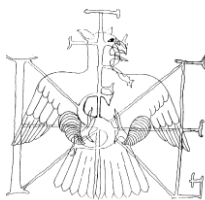
Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

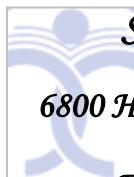

4. helyszín feladatai -Vásárhelyi sétatér és a kaszinó /egy polgár Tornyai Jánost mutatja be/ 15 perc Közös daltanulás: Vásárhelyi híres promenádon 10 perc	Szövegértelmezés, Fogalmazás szerepjáték	Páros, csoportos		Melléklet: 4. helyszín Dalszöveg a mellékletben	
XVIII. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS					
A produkciók meghallgatása 20 perc	Előadókészség, kommunikáció	Frontális	Az "előadások" Rendezése		
XIX. ÖSSZEGZÉS					
Mi tudtunk meg a	Rendszerezés.	Frontális	Kérdések feltevése		

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

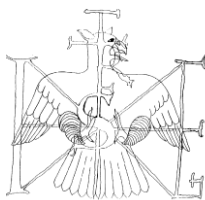
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

régi képek alapján? 5 perc	memória, szókincs				
XX. ÉRTÉKEKÉLÉS					
Vélemények a feladatok végrehajtásáról A legjobban dolgozó csoport kiválasztása Értékelés: „kalapok” gyűjtése 5 perc	Véleményalkotás, véleménynyilvánítás önértékelés	frontális	értékelés		Értékelő kártyák

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

1. helyszín

Kossuth tér - Fekete Sas

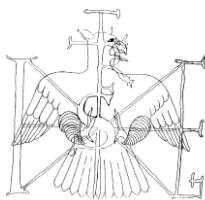
A mai épület helyén egy földszintes, majd egyemeletesre bővített vendégfogadó állt. A városi törvényhatóság 1893-ban hozott határozatot egy új, korszerű szálloda felépítéséről. Több pályázatot is kiírtak, melyet végül Pártos Gyula (1845-1916) építész nyert meg. A szálloda ünnepélyes megnyitására 1905 karácsonyán került sor. A kivitelezési munkákat Kruzslicz Péter vásárhelyi építőmester végezte. Az épület külső megjelenésében eklektikus, főként neobarokk és rokokó elemekkel. A díszvakolások finom ornamentikát, növényi díszítéseket hordoznak. Különös figyelmet érdemelnek a monumentális ablakok faragott díszítései. A belső kiképzés jellemzői: aranyozott díszvakolás, a bálteremben nagyméretű tükrök, gipsz domborművek, szecessziós vonalvezetésű páholyok. A nagyterem mennyezetének vasbeton szerkezetét (a városban elsőként) Zielenski Szilárd (1860-1924) műegyetemi tanár tervezte.

Feladat

A szálloda ünnepélyes átadása 1905 karácsonyán volt. Mit mondhatott a szónok az ünnepélyes megnyitón? Miről beszélhetett az építőmester az egybegyűlteknél? Elevenítsétek meg az átadás perceit!

Készítsetek rajzot azokról a ruhákról, amelyekben megjelenhetett az ünneplő közönség!

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

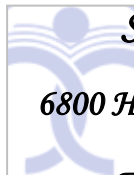
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

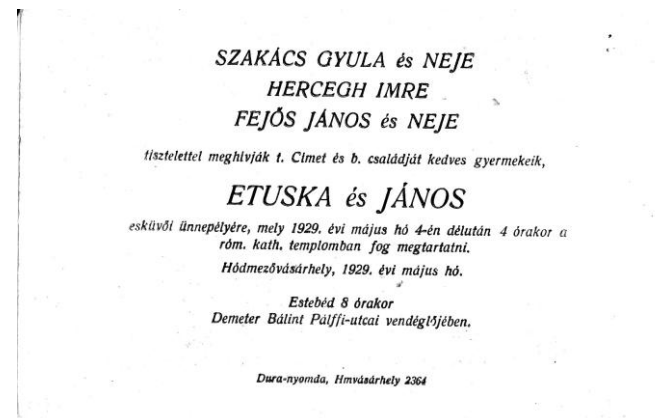
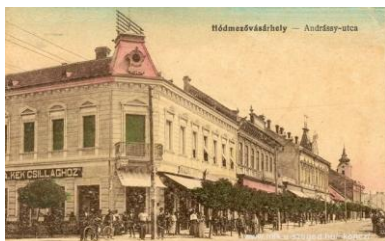
Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

2. helyszín

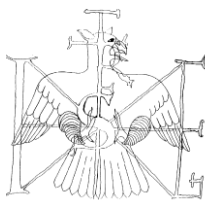
Andrássy utca

Feladat

Ez a pár az Andrassy utcán sétálva felidézte, hogyan ismerkedtek meg, és milyen volt az eljegyzésük, az esküvőjük. Képzelték el a közöttük zajló párbeszédet! Mondjátok el!

Elevenítsétek meg az utca hangulatát! Milyen társalgások folyhattak séta, kirakatnézés közben?

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

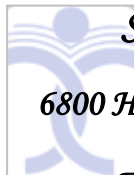
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

3. helyszín

János tér Nagy

András János-kút

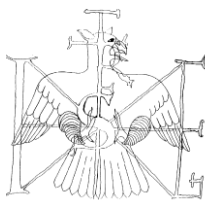
A fekete márványtábla tanúsága szerint Nagy András János és neje Mucsi Mária fúraták 1884-ben saját költségükön, emberbaráti szeretetből. Zsigmondy Béla egy év alatt készítette el a napi egymillió liter vizet adó kutat. A Séegner Béla által

homokkőből faragott nyolcszögletű medence átmérője 6 m, közepén 1, 3 m magas mészkőoszlop, tetején egy nagy és kisebb bronztányér. A teteje tölcseírszerűen kiképzett, melyből régen függönyszerű zuhatagban folyt le a víz. A kút az 1960-as években kiapadt.

Nagy András János (1812-1890) birtokán korszerű gazdálkodást folytatott, vagyonát folyton gyarapította. Tagja volt a város törvényhatósági bizottságának. Bőkezűen adakozott a kórház, iskolák és az egyház javára. Alakját Tornyai János festette meg, a kép az Újtemplomi lelkész lak imaházában látható.

Feladat

Képzeljétek el azt a párbeszédet, ami Nagy András János és felesége között zajlott, amikor arra az elhatározásra jutottak, hogy kutat fúratnak a vásárhelyi embereknek! Miért dönthettek így? Milyen érveket sorolhattak fel a kút fúratása mellett? Beszélgessenek a szegény emberek életéről is! Játsszátok el!

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

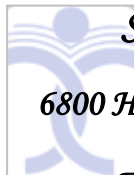
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

4. helyszín

Vásárhelyi sétatér / Promenád/

A kaszinó előtti padon ülő két vásárhelyi polgár egyike egy hódmezővásárhelyi születésű festőről, Tornyai Jánosról mesélt.

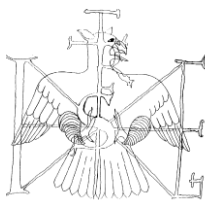
Feladat

Mit mesélhetett a találkozásukról, a festő életéről, alkotásairól?
Alkossatok párbeszédet!

Kaszinó
(Zrínyi u. 1.)

A Hódmezővásárhelyi Kaszinó Egylet 1896-ban határozta el székházának felépítését. A tervezéssel Sándy Gyulát bízták meg. Az építkezést 1901-ben fejezték be. Szecessziós stílusjegyekkel, számárhátíves oromzattal, kör lezárású ablakaival az egyik legkarakteresebb épülete a városunknak.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

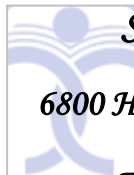
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Tornyai János

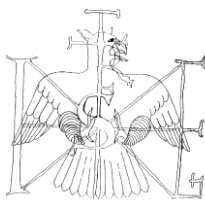
(H. 1869. január 18. – Bp. 1936. szeptember 20.)

Festőművész, századunk magyar képzőművészetének kiemelkedő alkotója. Félproletár kisparaszt szülők gyermeke. Kivételes tehetségét már az elemi iskolában felismerték. Néhány évet a gimnáziumban is tanult, majd 1886-89 között a budapesti Mintarajziskolában szerezte meg a szakmai ismereteket, Székely Bertalan, Lotz Károly és Gregus János növendékeként. 1894 és 1896 között Hódmezővásárhely ösztöndíjával Párizsban, a Julian Akadémiát tanult. Nagy hatást tett rá Munkácsy Mihály művészete. 1896/97-ben Németországban és Olaszországban járt tanulmányúton. Ezután visszatért Vásárhelyre, ahol 1920-ig lakott. Komoly szerepe volt abban, hogy a század első évtizedében jelentős művésztelep fejlődött ki Vásárhelyen. Festészete mellett kulturális, közéleti tevékenysége is jelentős. Egyike volt a múzeumalapítás

kezdeményezőinek, de ott találjuk a Művészek Majolika és Agyagipar Telepe és az A Jövő című lap alapítói között is. Első gyűjteményes kiállítását 1908-ban rendezte Hódmezővásárhelyen. Számos más vidéki városban és Budapesten is voltak kiállításai. *Juss* című műve 1904-ben Ráth-díjat, a Barcelonai Nemzetközi Kiállításon pedig aranyérmet nyert. 1921-ben Budapestre költözött. 1928/29-ben néhány hónapig Baján, majd 1932/34-ben Szentendrén dolgozott.

Élete utolsó éveit Hódmezővásárhelyen töltötte. 1934. július 10-én megalapították a róla elnevezett művészeti, irodalmi társaságot és nagy reprezentatív kiállítást rendeztek alkotásaiból, sőt évjáradékot is megszavazott részére a város. Ekkor ajándékozta a városnak egész művészi hagyatékát (600 festmény és 400 grafika). Művészetének első szakasza kapcsolódik a Munkácsy –hagyományhoz, a sötét tónusok kedvelésével és a centrális fehér szín alkalmazásával. E korszakának ismertebb művei: *Rákóczi Rodostóban*, *Betyárszerelem*, *Bercsényi Miklós*. Később szenvedéllyel, indulattal teli ecsetkezelése önálló művészegyeniség kibontakozását mutatja, erőteljes drámai hangvétellel. E korszakának fő művei: *Juss*, *Gémeskút*, *Bús magyar sors*. Szentendrei korszakának palettája kivilágosodik, szín és plein air problémák foglalkoztatják.

Forrás: <http://www.nlvk.hu/hek/eletrajzi%20lex.htm>

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

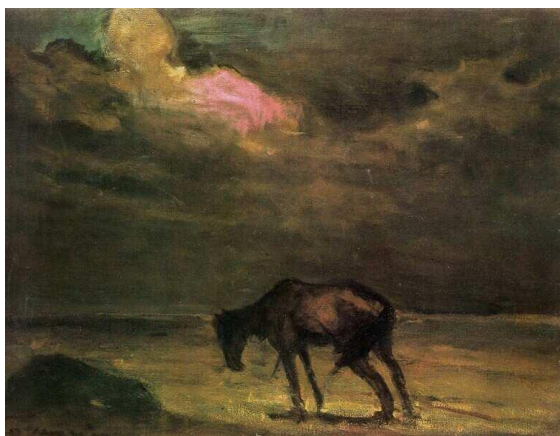
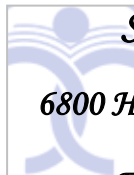
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Tornyai János: Bús magyar sors 1910

Forrás:

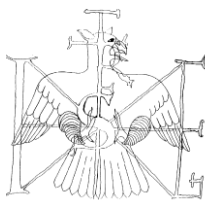
<http://mek.niif.hu/01900/01905/html/cd8/kepek/muveszetek/mt075eem417.jpg>

Tornyai János: Gémeskút

Forrás:

<http://image.hotdog.hu/data/members1/313/603313/images/ny%E1r/gemeskut-tornyai%20j%E1nos.jpg>

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

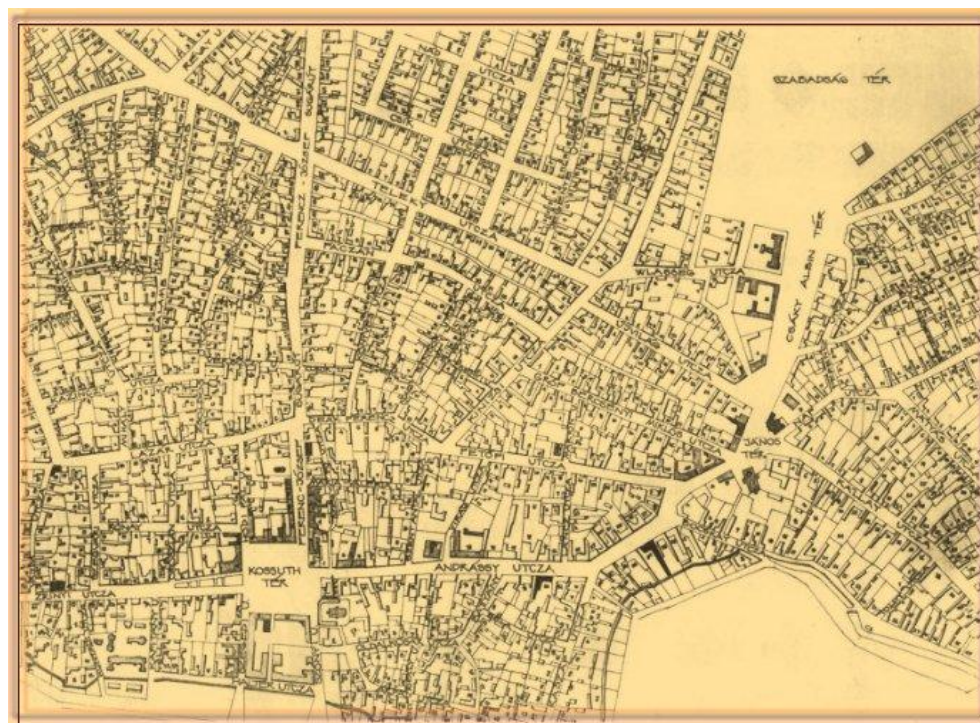
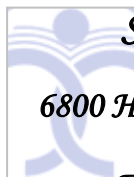
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

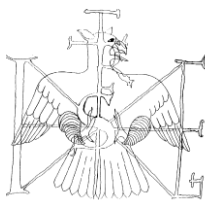
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Hódmezővásárhely térképe

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Juhász Gyula: Vásárhelyi sétatéren

Első szerelmet, első verset
Te hoztál, Vásárhely, nekem,
S mi kedvesebb öreg szívemnek,
Mint első vers és szerelem?
A vásárhelyi sétatéren
Muzsikál múltam boldogan
S felejtem éjben, sárban, dérben,
Hogy ifjúságom oda van.

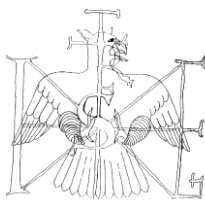
Városa csöndnek, nyugalomnak,
Eljöttem hozzád újra ma
S fölzsong bennem, mint vén zsolozsma,
A régi évek dallama.
Kossuth Lajost hittel köszöntöm,
Ő érc, örök, mint a magyar,

S túl gyászon, átkon, ködön, őszön,
Égbe tör, mint a diadal!

Vásárhelyi híres promenádon,
A rózsámat minden este várom:
Minden este várom,
Két karomba zárom (a)
Vásárhelyi híres promenádon.

Mért is van hát kék szem a világon,
Ha a rózsám nem lehet a párom:
Nem lehet a párom,
Mégis mindig várom, (a)
Vásárhelyi híres promenádon.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

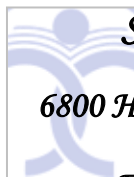
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

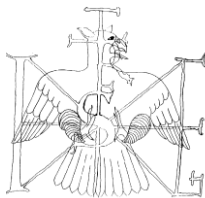
Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

MODULVÁZLAT

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Szent István Általános Iskola
Adószám: 15359214-1-06
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.
Tel/Fax: 62/245-066
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

„Én elmentem a vásárba...”

/ A vásárhelyi piac a múlt században /

Ajánlott korosztály: 7. osztály

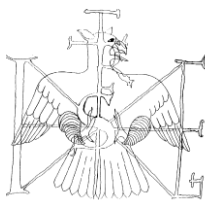
Ajánlott időkeret: 2x 55 perc

A foglalkozás célja: a vásárhelyi vásárok, portékák megismerése, a jellegzetes vásárhelyi népművészet bemutatása

A foglalkozás tartalma: Kiss Lajos : Vásárhelyi híres vásárok könyve alapján a téma feldolgozása

Előzetes ismeretek: hon-és népismeret, irodalmi fogalmak /a versírásról/, dramatizálás, tapasztalat

A kompetenciafejlesztés fókuszai: kreativitás, szövegalkotás, kommunikáció, szerepjátszás, önkifejezés,

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

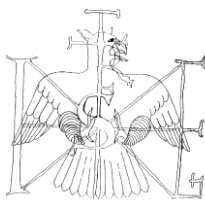
Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Tevékenységek - időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek		Eszközök / mellékletek	
		diák	tanár	diák	tanár
XXI. RÁHANGOLÓDÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
Kányádi Sándor: Az okos kos című versének felolvasása	Figyelem, emlékezet,	Közös „hívogatás”	Tanári ismertetés Információk közlése Kiss Lajosról, könyvajánlás	Melléklet 1.	
Egy vásárba hívogató megtanulása 8 perc	Memória, szókincsbővítés			Melléklet 2.	
Ma egy régi vásárhelyi vásárba látogatunk. Kiss Lajos városunk híres vásárhelyi néprajzkutatója a Vásárhelyi híres vásárok című könyvében részletesen					

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

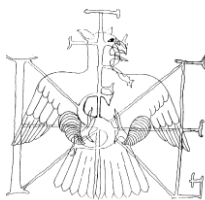
Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

beszámol arról, hogy milyen volt egykor a piac. Csoportmunkában fogunk dolgozni. 4 csoportot kell alakítani. Csoportalakítás /akik egyforma portékát ábrázoló képet húznak, egy csapatot alkotnak/ Minden csoport körbejárja a piacunkat. /forgósínpad/ 3 perc	Tolerancia, Szociális Azonosítás, koncentráció	Egyéni, majd csoportos	A csoportok alakításának irányítása	Árukat ábrázoló képek	
XXII. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
<u>1. gyékény</u> -Piaci árusok	Rendszerezőképeség,	Csoportos	A csoportok	Melléklet:	

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

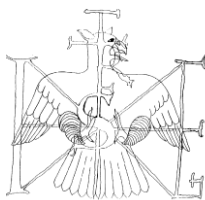
Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

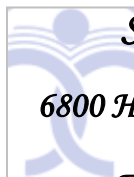

csoportosítása elhelyezkedésük és portékáik szerint 20 perc	asszociáció, logikus gondolkodás		segítése, ellenőrzése	1. gyékény íróeszközök, MÉK	
<u>2. gyékény</u> -Én elmentem a vásárba... Kinél vehette meg ezeket a portékákat a vásárhelyi vevő? 20 perc	Következtetés, Kreativitás Fogalomalkotás	Csoportos		Melléklet: 2. gyékény íróeszközök	
<u>3. gyékény</u> - Árusdal, kofadal írása 20 perc	Ritmusérzék, Szövegalkotás, Nyelvi tudatosság fantázia	Egyéni, páros, csoportos		Melléklet: 3. gyékény íróeszközök	
<u>4. gyékény</u>			Segítség az	Melléklet:	

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Kiss Lajos: Egy subavétel története /dramatizálás/ 20 perc	szerepjáték, empátia, kommunikáció, önkifejezés, együttműködés	csoportos	értelmezésben, a szereplők válogatásában	4. gyékény kellékek	
XXIII. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS					
Egy csoport előadásának Meghallgatása 10 perc	figyelem	frontális			
XXIV. ÖSSZEGZÉS					
Tanulói vélemények a foglalkozásról 5 perc	Véleményalkotás	frontális			
XXV. ÉRTÉKELES					
Tanári értékelés, „garabolyok” kiosztása 4 perc				jutalomképek	

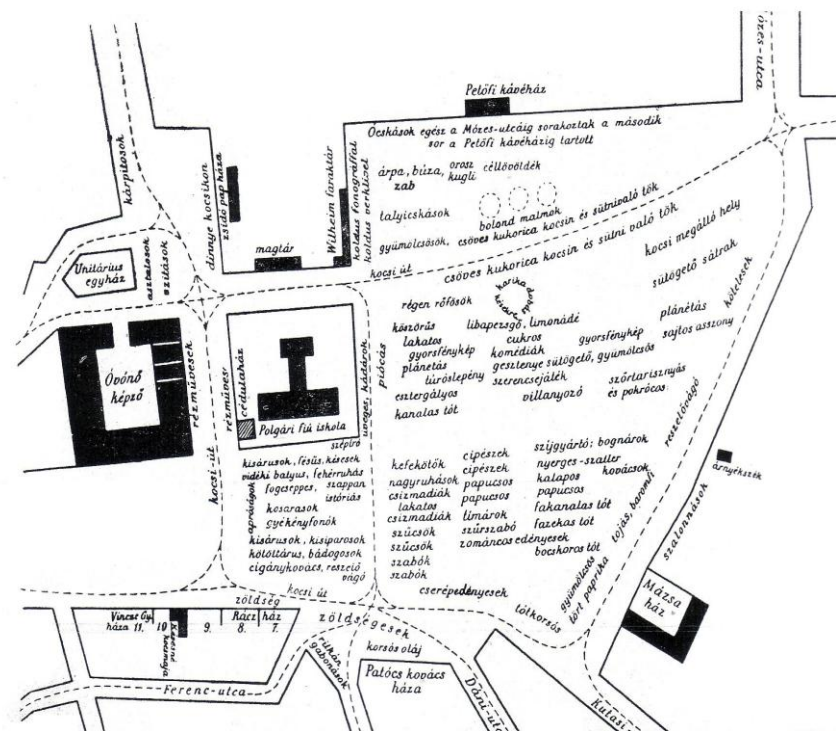
MELLÉKLETEK

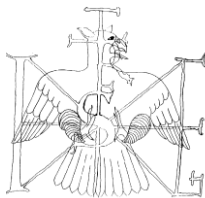

Vásárba hívogató

**„Gyere velem vásárba,
Fussunk oda hamarjába,
Vehetsz majd ott minden szépet,
Ha nincs pénzed, majd csak nézed!”**

Forrás: Néprajzi Lexikon

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

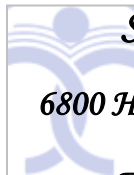
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Kányádi Sándor: Az okos kos

Lucskos, latyakos
ősz vége volt, akárcsak
most,
mikor vásárra vittek egy kost.

Szép nagy állat volt,
fajtisza racka,
sajnálta is nagyon a gazda,
de nem volt mit tenni,
mivel a kos nem tudott
viselkedni.
Mindig tilosba járt,
s volt úgy, hogy hetekig
odahált,
máskor meg naphosszat
tekergett kedvére,
(mint akinek nincs meg
a leckéje),
s mikor már rosszat
gondolhattak volna,
hogy most aztán vége:
farkas vagy medve
valami megette,
csak előállt, mintha
mi sem történt volna.
Túrt, túrt a pásztor,

aki egyébként jámbor
ember hírébe állott,
és még büszke is volt olykor
a kosára,
de egyszer csak megelégtelte
a dolgot.
Tarisznyát vett a vállára,
szarvon fogta a kost, és
elvitte a szóban forgó
ősz vásárra.

Tetszett a kosnak a vásár,
s hogy annyi újat láthat,
kíváncsiságból szarvára is vett
egy mézeskalácsos sátrat.
Lett erre riadalom,
lárma:
- Vigyázzon, ember, a kosára,
ha már nem tudta megnevelni!
Erre a pásztor a kosnak,
a kos a kalácsosnak,
a kalácsok meg a földre estek.
Kicsin múlt, hogy össze nem
verekedtek.
Aztán meg a garázda
kos egy kofa kosarára
vetett
szemet,
s dézsmálni kezdte,

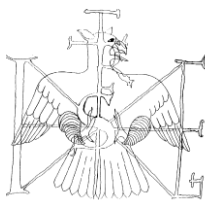
mint egy mihaszna kecske.
- Hogy kerülne már rúdra bőröd! -
ekképpen zsörtölődött,
a most már cseppet sem jámbor
pásztor.
- Hogy lenne belőled pörkölt,
te ördög,
te átok! -
S nyomatékul botjával reávagott.

Módfelett mulattatta a népet
a látvány.
Most
valaki hozzájuk lépett.
- Pörköltet mondott, bátyám?
Úgy legyen!
Mészáros vagyok, s a kost
ezennel megveszem. -
Meg is vette, sokat nem alkudoztak.
Indulni kellett máris
a kosnak.
S indult a pásztor is
megkönnyebbülten:
- Na végre, hogy tőled is
megmenekültem.
Haza is ért még délre.
S hát ki jön szembe véle
az udvaron? Ki az ördög?
- Kos ez, nem pörkölt!

- Ne-e-em bizony, gazdám,
volt eszed, de nekem is volt ám.

Mit eddig sose tettem,
ezennel megjelentem,
meghalni nem volt kedvem,
s amikor észrevettem
a hentes kését, menten
a hátuljának mentem,
s a késével, mit megfent,
szépen a sárba nyekkent,
talán még most is ott van
a pocsban.
Hol van az előírva,
hogy buta minden birka?!
A vásár különben szép volt,
én szeretem a cécót.

Próbált még néhányszor
túladni rajta a pásztor,
vitte vásárról vásárra,
de hiába:
a kosból nem lett pörkölt.
A pásztor meg csak zsörtölt,
s hűséges barátok lettek,
mire megöregedtek.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

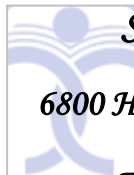
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Árusok

1. mézeskalácsos	7. kékfestő	16. órás	25. szűcs	33. cserépedényes	40. nyerges	Forrás: Kiss Lajos: Vásárhelyi híres vásárok /Tiszatáji Magvető Szeged 1956/
2. cukros	8. üveges	17. nótaáruló	26. szabó	34. zöldséges	41. esztergályos	
3. fakanalas	9. készkabátos	18. kisruhás	27. cipész	35. gyümölcsös	42. lakatos	
4. bazáros	10. rövidáros	19. szépíró	28. papucsos	36. törtpaprikás	43. szűrszabó	
5. esernyős	11. takács	20. fésűs	29. tímár	37. tojás-baromfiáros	44. pokrócos	
6. könyvárus	12. paplanos	21. késes	30. szíjgyártó	38. kerékgyártó	45. túrós-sajtos asszony	
	13. vásznaskofa	22. kosárfonó	31. kalapos	39. kovács		
	14. kaskötő	23. kefekötő	32. zománcos edényes			
	15. látszerész	24. csizmadia				

1. gyékény

Csoportosítsátok az árusokat!
Keressétek meg a helyüket a piacon a térképen!

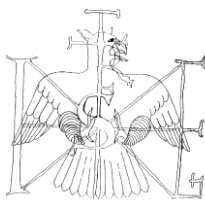
• Mesterségük

• Ruházatot eladók

• Használati tárgyakat árusítók

• Élelmiszert árusítók

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Szent István Általános Iskola
Adószám: 15359214-1-06
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.
Tel/Fax: 62/245-066
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

2. gyékény

„Én elmentem a vásárba...”

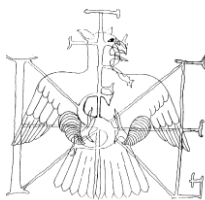
Kinél vehette meg a vásárban ezeket a portékákat a vásárhelyi vevő?

Nézzétek meg a képeket, és döntsétek el kinél talált rá a vevő?

A képek között van egy kakukktojás. Melyik az?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____
16. _____
17. _____
18. _____
19. _____
20. _____
21. _____
22. _____

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

23. _____

24. _____

25. _____

26. _____

27. _____

28. _____

29. _____

30. _____

31. _____

32. _____

33. _____

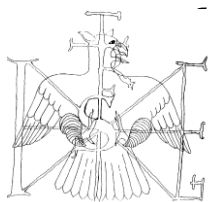
34. _____

35. _____

36. _____

37. _____

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

bajuszápoló

bekecs

bőrmellény

butella

butykos

cifraszűr

csizma

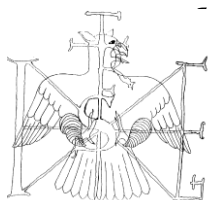
doromb

fakanál

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TAMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

férfi ujjas

gyöngysor

gomb

hímzés

gyékény

kancsó

kanta

keszkenő

kékfestő

kerámia

korsó

könyvbutella

lajbi

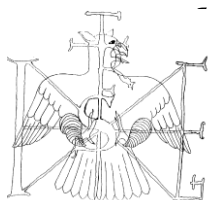

lacikonyha

lószerzők

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TAMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

mézeskalács

mézeskalács

patkó

szakajtó

szegedi papucs

szűr

vásárhelyi tányér

tarisznya

tintatartó

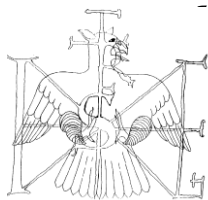

tű

óra

„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közoktatási intézményeiben című TAMOP 3.1.4-08/2-2009-0021 számú pályázat”

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szent István Általános Iskola

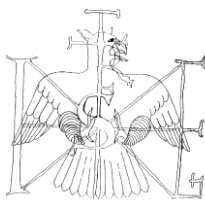
Adószám: 15359214-1-06

800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Szent István Általános Iskola
Adószám: 15359214-1-06
6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.
Tel/Fax: 62/245-066
E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

3. gyékény

„Ide nézz! Törökméz, fele cukor, fele méz.”

A kirakodóvásárban az árusok hangos figyelemfelkeltéssel csalogatták a vevőket.

Olvassátok el a meghatározásokat és a példákat, majd írjatok ti is kofadalokat!

Vásári kikiáltás

A vásári kikiáltás célja, hogy felhívja a figyelmet az árura, kedvező színben tüntetve fel a portékát. A vásári kikiáltás darabjai a célnak megfelelően általában a következő részekből állnak: figyelemfelhívás, bemutatkozás, árudicséret.

Pl. Erre-erre, ifjasszony, | Más botosra ne hallgasson! | Az én nevem Olcsó János, |

Kinek híre általános. | Van itt minden, ami kék, | Babos kendő, hupikék. | S milven olcsó,

hallja csak: | Csak egy pengő, csak-csak-csak! | Csak egy pengő csak-csak-csak! | Tessék,

tessék, jó portéka, | Egynek sincsen maradékja! | Én mondom ezt, Olcsó János, | Kinek

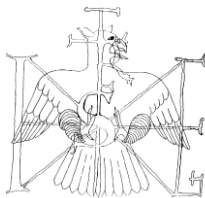
neve általános!

Kofadal

A főleg élelmiszereket árusító kofaasszonyok célja a kofadallal a figyelemfelkeltés, az árudicséret. A sütőtököt kínáló kofadal:

Parázs, édes / Vastag, széles, / Kóstolja kend / Be jó édes.

Forrás: Magyar Néprajzi Lexikon

Hómezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

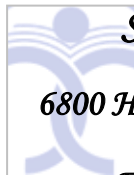
Szent István Általános Iskola

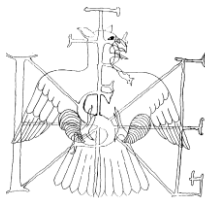
Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

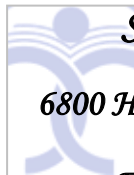
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

4. gyékény

Egy subavétel története

Kiss Lajos Vásárhelyi híres vásárok című könyvében leír egy subavételt.

Elevenítsétek meg a jelenetet, játsszátok el!

EGY SUBAVÉTEL TÖRTÉNETE

Érdekes és feltűnő a vásárhelyi nép gondolkodására, hogy ezelőtt sokan a nyári vásárban vették meg a téli gúnyát, bekecsket, subát, azzal tartották ugyanis, hogy nyáron olcsóbban adják a szűcsök. A dandárján természetesen az őszi és téli vásárban vásárolták. Érdemes figyelemmel kísérni a subavásárlást, már csak azért is, mert a vásárhelyi ember egyik ruhadarab vételénél se alkudik úgy, mint amikor subát vesz.

Sohase maga veszi az ember a subát, hanem harmad-negyedmagával; a vásárláshoz sógor, koma, rokon, szomszéd — meg akivel a vásárban összetalálkozik ismerős — meghivatik, mert hát több szem többet lát. De bármennyien legyenek is, az asszony el nem maradhat, annak ott kell lenni: az asszony hagyja helyben a subát is, meg az árát is. Ő javítja, de ő is rontja el a vételt.

Két-három sorjával árulnak piaci napon is, vásárban pedig öt-hat sorjával vannak a szűcsök.

A sorok közt csapatosan járkálva nézelődnek a vásárlók.

— Kinek való subát vigyáz, barátom? — száll a kérdés megnyerő hangon.

— Adjunk egy jó subát? Gyűjjön közelebb! — ostromolja a másik szűcs az előtte elhaladókat. S már arrafelé tartanak, mikor egy harmadik kiabálva hívja:

— Ide gyűjjenek! Ide gyűjjenek!! — S a tapasztalatlan vevők legtöbbször odamennek, ahol hangosabb, lármásabb szóval hívják. Mert hát az győz mindig, aki nyelvvel jobban bírja.

— Milyenforma árura van szükségük? — kérdi szolgálatkészzen a mester.

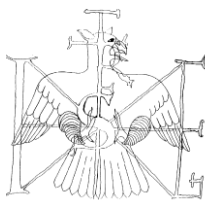
— Mutasson hát, na! — mondja az odahívott a szűcsnek, ki nagy előzékenységgel terít rá egy olyan árú subát, amilyen pénzűnek nézi a parasztot. Mert — magunk közt legyen mondván — a szűcs nem sokba veszi a parasztembert. Úgy tartja, hogy a paraszt ravasz: túljár az eszén. Azt mondja, hogy az emberek közt a parasztnál, madarak közt a verébnél nincs haszontalanabb. Természetesen a saját szempontjából értékeli így a parasztot, melyre nagy oka van a szűcsnek.

— Nézze kend, jó lösz-é? — szól a subával betakart ember az igazlátók egyikéhez.

— Nem ér többet egy szűrnél — mondja a subát leszólva a kérdezett, tudva tudja, hogy ezért legjobban haragszik a szűcs. Mire ügyesen lebillen a vállról a suba a porba.

— Adjon mást — mondja kurtán.

— Ne hajigálja barátom a piszokba — mondja a mester barátságos hangon, de olyan nézéssel, mintha fel akarná nyársalni a szemével, s megrázzván a portól a subát, visszateszi a többi közé. Másikat vesz elő, me-

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat

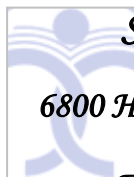
Szent István Általános Iskola

Adószám: 15359214-1-06

6800 Hódmezővásárhely, Szent István utca 75.

Tel/Fax: 62/245-066

E-mail: iskola@szentistvan.hodtav.hu

lyet a vállánál fogva hajít a paraszt nyakába, olyformán, hogy a kalapot kiüti a fejéből, alig áll a lábán, csakúgy tántorog...

Körülfogják a subanézők, s tapogatják. Egyik egyféleképp, másik másféleképp ócsárolja, mire letevéődik ez is. Most már maga vesz föl egyet, mégpedig aljával, hogy lássa benne a pöszléket. Aztán meg a napnak tartja...

— Nem úgy szoktuk viselni, tögye lő — veszi ki a kezéből a subát a mester, gondolja, tán nincs is vevőszándéka, hát nem kínálja tovább.

— Láttatlanba nem vőhetők — mentegetőzik a paraszt. — Azt vőhetöm, amit látok is!

A mester utolsó kísérletként a nyakába terít egyet.

A paraszt előbb megbillegeti, hogy a suba hátra megy-e, azután megrázza magát, hogy képződnek-e rajta ráncok. Nézik elől, hátul; forgatják jobbra-balra, hogy van-e ránc, mert ha nincs, akkor szűk a suba. Azután a vállát illegeti, hogy vállba bő-e, mert a szűk szopja a vállat. Most az alját nézi: bőnek kell a subának lenni vállban, derékban, aljban egyaránt. Amint-hogy a suba csakugyan megfelelő, de azért, hogy mondjon valamit, azt ereszti ki a száján:

— Szűk ez, olyan, mint a sütőteknyő!

— Ha összeszárad, kiszorul ebből sógor — tromfol az igazlító.

A mester ezért már nagyon haragszik, lekapja a subát, a földön elteríti, mely egészen olyan kerek, mint az élesztőszáritó kas.

— Fusson rajta körül a szőme — mondja mérgében.

— Így néz ki a szűk suba!?

Erre már nem tud mit szólni a paraszt, hát magára veszi újra, és úgy vizsgálja a bőrét, végigsimogatja, milyen készületű.

— Hű, de hitvány — kiált fel műértőleg —, de kár volt beletönni azt a szélsőt!

— Hát bizon, mög azt a középsőt, az is rossz bűr — vallja meg a mester. (A parasztot érti, aki benne van.)

— Hiszen pállott ez már, dögbűr ez — kötődik, húzogatja a suba szőrét.

— Ki tudom én is húzni a haját, ha fölemelöm annálfogva — gyűri le szóval a kötekedőt.

Sokáig évődnek így, míg kibeszéli a mester a vevőt. Csak most kérdezi meg a paraszt:

— Hogy adja?

— Negyven forint.

— Adja ide húszért.

— Ebbe ugyan nem kevélyködik... húsz forintért — vágja ki kerekén a mester, nem sokat törődve, tesszik-e vagy se. Mire elkezdődik az alkuvás: csapdos-sák egymás tenyerét. Nehezen ígér rá egy-egy forintot a paraszt. A mester közben az asszonyt vigyázza, ki mikor az ember a 38 forintot is megígéri, rászól az urára:

— Ne ígérjék kend már!

A mester se fáskodik, tudja, hogy az asszonyé az utolsó szó, hát ráhagyja. Elűtik. De a paraszt azért nem fizet, szűcsnyelven szólva: »áll, mint a léfestött számár«. Háromszor is előveszi a bugyellárisát, míg fizet. Persze a rossz bankóforintokat adja a szűcsnek. Na, de azért csak azzal válnak el:

— Adjon Isten szöröncsét a subához!

— Magának is a pénzhez!